

Srednja strukovna škola kralja Zvonimira
DRŽAVNO NATJECANJE UČENIKA U ZANIMANJU
ELEKTROMEHANIČAR

Teorijski dio natjecanja

ZAPORKA	
---------	--

Broj zadataka: 32

Mogući broj bodova: 50

Trajanje ispita: 60 min.

Na ispitu je dopuštena uporaba kalkulatora i kemijske olovke.
Nije dopušteno brisanje ili korigiranje već napisanoga.
Na priloženom praznom papiru možete pisati i crtati ali boduju se samo odgovori upisani na predviđena mjesta u testu.

S R E T N O !!!

Postignuti uspjeh:

BROJ BODOVA	
-------------	--

Primjedba:

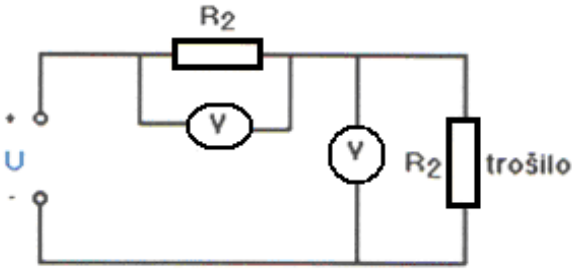

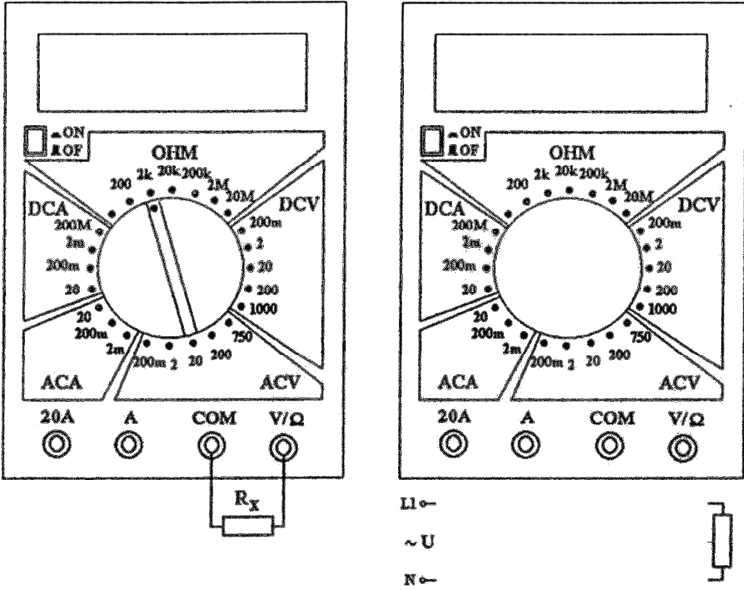

Potpisi članova ocjenjivačkog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

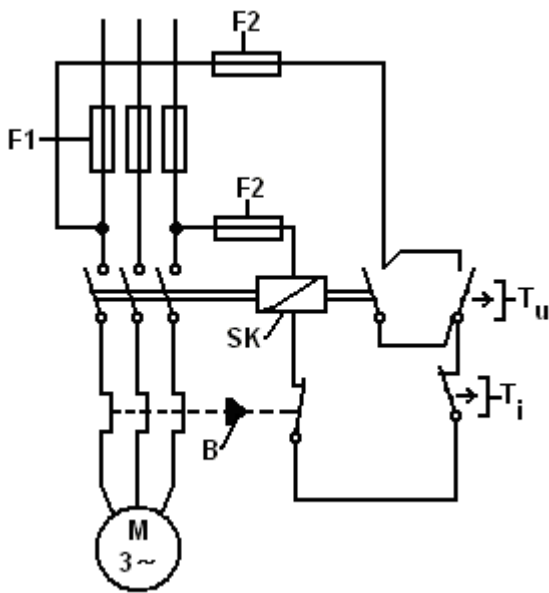
Knin, 19. i 20. travnja 2012. god

R. br.	Zadatak	Bodovi
01.	<p>Vrijednosti otpornika R_1, R_2 na zadanoj shemi iznose 48Ω i 45Ω, a struja u strujnom krugu iznosi $I = 2,26 \text{ A}$.</p> <ol style="list-style-type: none"> Koliki su padovi napona na pojedinim otpornicima ? Koliki je napon izvora? <p>Odgovori:</p> <ol style="list-style-type: none"> _____ _____ 	2
02.	<p>Jednofazni motor priključen je na napon $U=230 \text{ V}$ i uzima struju $I=5 \text{ A}$. Djelatna snaga motora je $P=800 \text{ W}$. Odredite prividnu snagu S, jalovu snagu Q i $\cos\varphi$.</p>	3
03.	<p>Sekundarnom zavojnicom transformatora teče struja jakosti 15 A. Omjer zavoja primarne i sekundarne zavojnice iznosi $10:1$. Kolika je jakost struje kojom transformator opterećuje mrežu?</p>	2
04.	<p>Izračunaj koliki je ukupni otpor serijski spojenog radnog otpora $R = 50 \Omega$ i induktivnog otpora X_L (induktiviteta $L = 0,085 \text{ H}$), ako je priključen na napon $U = 220 \text{ V}$ i frekvencije $f = 50 \text{ Hz}$?</p>	2

<p>05.</p>	<p>Kolika je efektivna vrijednost izmjenične sinusne struje ako je $I_{\max}=25 \text{ A}$?</p>	<p>1</p>
<p>06.</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p>Lijevo digitalni univerzalni instrument mjeri otpor, a za desni digitalni univerzalni instrument treba:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ucrtati položaj preklopnika za mjerenje izmjeničnog napona 230 V Instrument i trošilo spojiti na izvor električne mreže. 	<p>1</p>
<p>07.</p>	<p>Izračunaj brzinu vrtnje rotora asinkronog 4-polnog trofaznog motora napona 400 V, $f=50 \text{ Hz}$ kod klizanja 4%.</p>	<p>2</p>

08. Na nacrtanoj shemi prikazan je spoj trofaznog motora s glavnim i pomoćnim strujnim krugom, zaštitama i električnim uređajima. Upiši što znače označeni simboli na shemi:

1. SK _____
2. F1 _____
3. F2 _____
4. B _____
5. Tu _____
6. Ti _____

2

09 Slika prikazuje natpisnu pločicu asinkronog kaveznog motora kojega treba spojiti na instalaciju sa naponom 3x220/380 V.

- a) Kako ga treba spojiti (trofazno ili jednofazno)?
- b) Kakav mora biti spoj namota (zvijezda ili trokut ili jednofazno)
- c) Kolika je jakost struje u priključnim vodičima?

RADE KONČAR	
MADE IN CROATIA	No 751834
3 M Type	5 AZ 90L-2
Δ / λ	380 / 660 V 5.3 / 3.1 A
2.2 kW	cos φ 0.85 50 Hz
3 HP	2810 1 / min
Rotor	V A
To	°C

a) _____

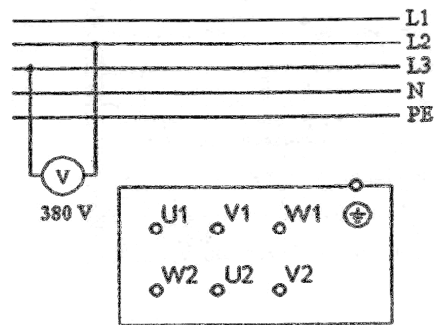
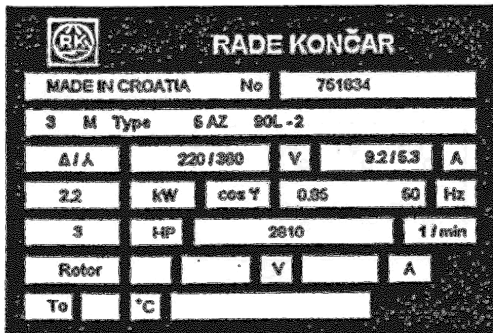
b) _____

c) _____

2

10.

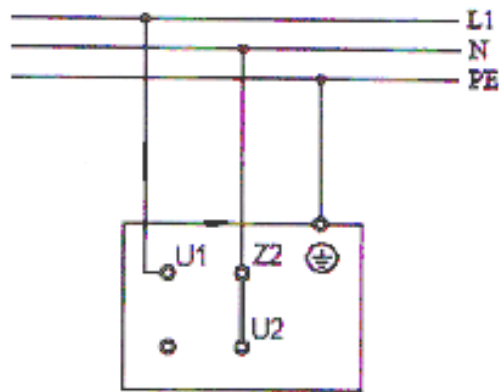
Slika prikazuje natpisnu pločicu i njegovu priključnu kutiju. Motor treba spojiti u odgovarajući spoj i priključiti na vodiče zadane mreže. Spoj ucrtajte u sliku na desnoj strani.

1

11.

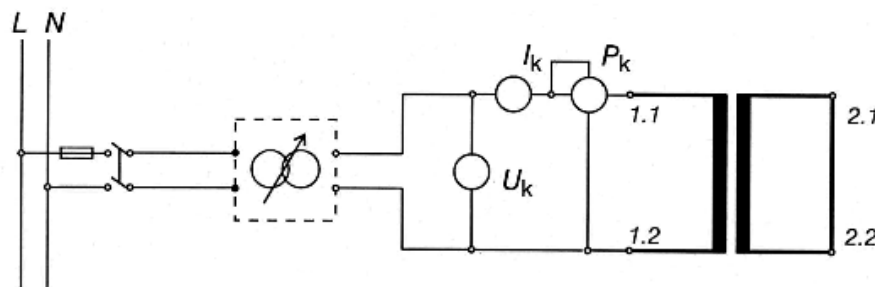
Na nacrtanoj shemi jednofaznog asinkronog motora ucrtaj kondenzator na pomoćnu fazu

1

12.

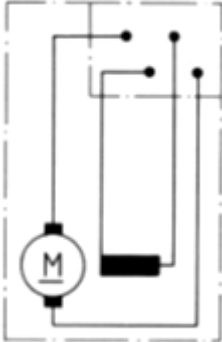
Na nacrtanoj shemi za izvođenje pokusa kratkog spoja transformatora upiši oznake za instrumente koji nedostaju u shemi, i napiši koje veličine se utvrđuju pokusom kratkog spoja transformatora

a)

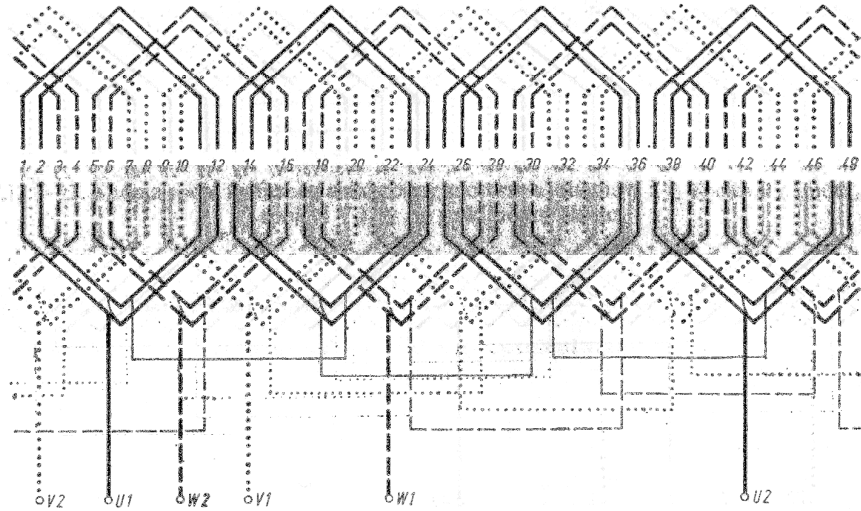
b)

2

<p>13.</p>	<p>Na nacrtanoj shemi spoji istosmjerni motor sa serijskom uzбудom te označi početak i kraj namota.</p> <p>+ ----- - -----</p> 	<p>1</p>
<p>14.</p>	<p>Brzinu vrtnje asinkronog motora možemo promijeniti:</p> <p>a) promjenom frekvencije b) promjenom napona c) promjenom broja polova d) dodavanjem otpora u strujni krug rotora e) dodavanjem otpora u strujni krug statora f) promjenom jakosti magnetskog polja</p> <p><i>Zaokružite samo tri slova uz tri točna odgovora.</i></p>	<p>1</p>
<p>15.</p>	<p>Za višezilne izolirane vodove i kabele propisano je označavanje žila bojama i brojevima. Objasnite propisani sustav označavanja žila kabela i izoliranih vodova za nazivne napone do 1000 V.</p> <p>Označavanje žila višezilnih izoliranih vodova i kabela sa zaštitnim vodičem koja obilježavaju žile voda bojom izolacije:</p> <p>1. 3- žilni vod: _____ 2. 4-žilni vod: _____ 3. 5-žilni vod: _____</p>	<p>2</p>
<p>16.</p>	<p>Nabrojite vrste uzbude za istosmjerne motore.</p> <p>a) _____ b) _____ c) _____</p>	<p>1</p>

17.

Prikazana je shema namota u razvijenom obliku odredite: broj faza, broj polova, broj utora, korak svitka, broj utora po polu i fazi, broj slojeva namota vrstu namota. Odgovore upišite u za to predviđen prostor.

$m =$ _____

$2p =$ _____

$z =$ _____

$y =$ _____

$q =$ _____

$s =$ _____

vrsta namota: _____

2

18.

Navedite postupke pri spašavanju stradale osobe koja je još uvijek u dodiru s dijelovima pod naponom.

Odgovor :

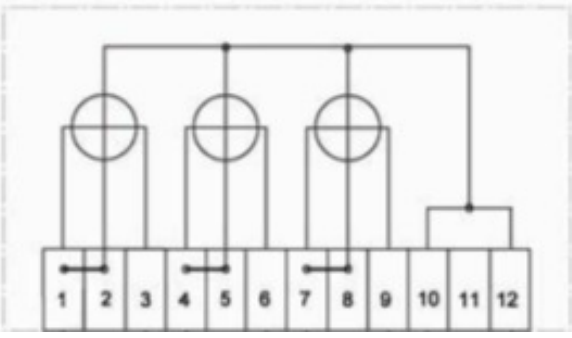

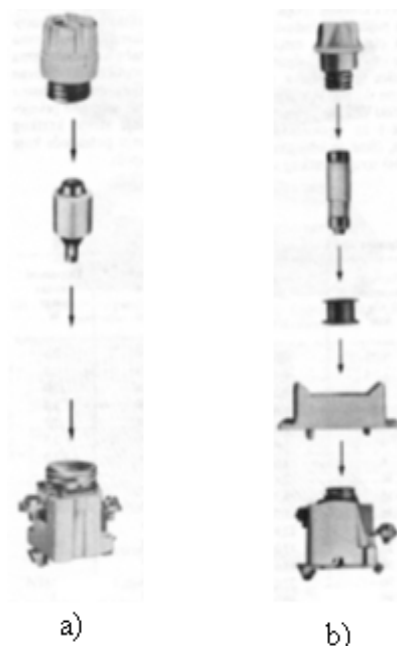

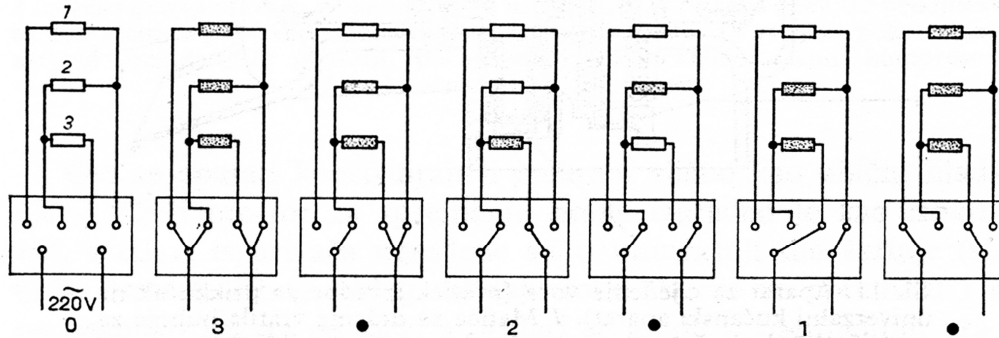
2

<p>19.</p>	<p>Navedi veličine dopuštenog napona dodira za električne instalacije niskog napona:</p> <p>a) Za izmjeničnu struju frekvencije od 15 Hz do 1000 Hz _____ V,</p> <p>b) Za istosmjernu struju bez valovitosti _____ V.</p> <p><i>Odgovore upišite u predviđeni prostor uz tekst.</i></p>	<p>1</p>
<p>20.</p>	<p>Na nacrtanoj shemi direktnog priključka trofaznog četverovodnog brojila djelatne energije treba izvršiti priključak i na mrežu nacrtati dolazne i odvodne vodove.</p> 	<p>1</p>
<p>21.</p>	<p>Na slici je prikazana izvedba D – rastalnih osigurača. Navedite naziv i dijelove osigurača :</p> <p>Naziv:</p> <p>a) _____</p> <p>b) _____</p> <p>Dijelovi :</p> <p>a) _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>b) _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>2</p>

22. Grijača ploča električnog štednjaka snage 2000 W ima tri grijaće spirale (spiralna br. 1 ima 800 W, br. 2 ima 300 W i br. 3 ima 900 W). Sklopka kojom se regulira snaga grijanja ima 7 položaja.

1

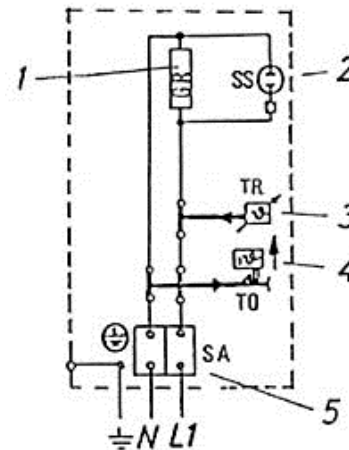
Kolika snaga je uključena u položaju sklopke 2 i 3?

Odgovor: a) u položaju 2 snaga iznosi: _____

b) u položaju 3 snaga iznosi: _____

23. Slika prikazuje električnu shemu visokotlačnog bojlera. Navedite nazive označenih dijelova.

- 1 - _____
- 2 - _____
- 3 - _____
- 4 - _____
- 5 - _____

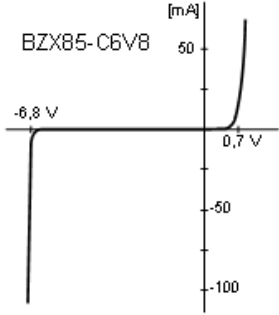
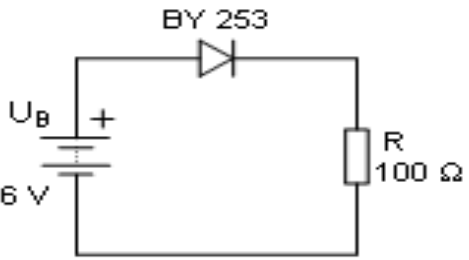
2

24. Prilikom popravka rashladnog uređaja treba zamijeniti postojeću radna tvar (freon R22). Što se s njom treba učiniti?

Zaokružite točan odgovor.

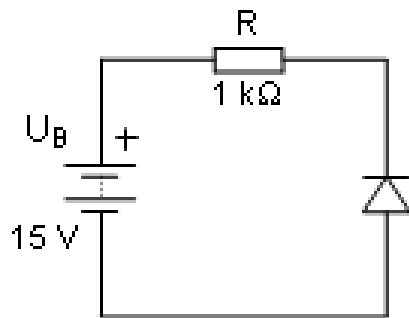
- a) ispustiti radnu tvar u atmosferu,
- b) prikupiti radnu tvar u uređaj za te namjene i naknadno ju ispustiti u zrak,
- c) prikupiti radnu tvar u uređaj za te namjene i predati ju ovlaštenoj organizaciji na recikliranje.

1

<p>25</p>	<p>Stroj za pranje rublja ima mehaničke, hidrauličke i električne dijelove. Navedite najmanje 10 električnih dijelova.</p> <p>1) _____</p> <p>2) _____</p> <p>3) _____</p> <p>4) _____</p> <p>5) _____</p> <p>6) _____</p> <p>7) _____</p> <p>8) _____</p> <p>9) _____</p> <p>10) _____</p>	<p>2</p>
<p>26.</p>	<p>Označi simbol i napiši naziv komponente čija je U-I karakteristika prikazana na slici.</p> <p>a) b) c) </p> <p>_____</p> 	<p>1</p>
<p>27.</p>	<p>a) Koliki je napon na otporniku R?</p> <p>Odgovor:</p> <p>:</p> <p>$U_R =$ _____</p>	<p>1</p>

b) Koliki je napon na diodi?

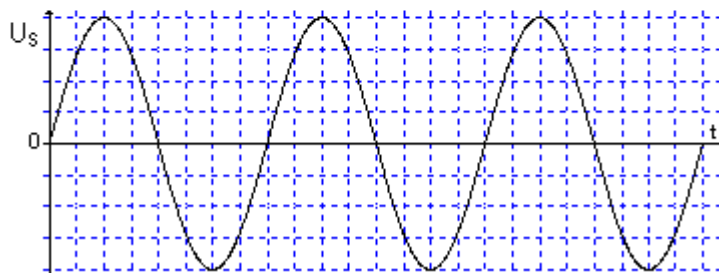
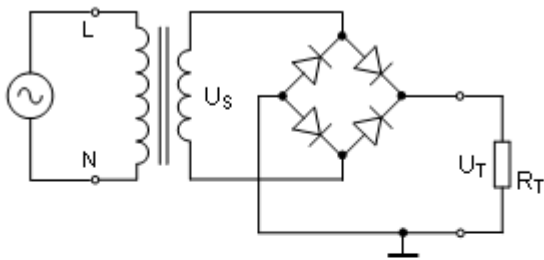
Odgovor:

$U_D =$ _____

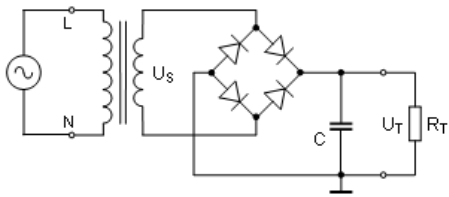
1

28. Na vremenskom dijagramu nacrtaj valni oblik napona U_R na trošilu R_T

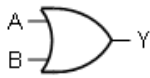
2

29. Napiši čemu služi kondenzator u sklopu na slici?

1

30. Za digitalni sklop na slici napiši tablicu stanja

A	B	Y

1

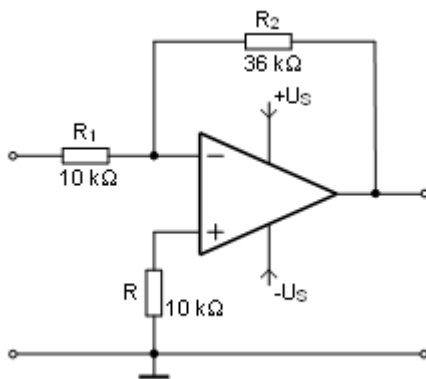
31. Za digitalni sklop na slici napiši tablicu stanja

A	B	Y

1

32. a) Što prikazuje slika?
b) Kakva je karakteristika prikazanog sklopa ?

a) _____

b) _____

_____

2